

Oponentský posudek

Jméno diplomantky	Barbora Adamová
Téma práce:	Asistovaná reprodukce a právní problematika s ní související
Rozsah práce:	185 345 znaků
Datum odevzdání práce:	29. 11. 2023 (datum odevzdání elektronické podoby) 04. 12. 2023 (datum odevzdání tištěné podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Medicínské právo představuje novější obor práva. Medicínské právo však představuje obor, kterému je rovněž nezbytné věnovat pozornost. S ohledem na zásadní význam lidské důstojnosti a regulace zásahů do lidské integrity je nezbytné též právně analyzovat institut asistované reprodukce. S ohledem na novou právní úpravu soukromého práva a i právní úprava ohledně poskytování lékařské péče v České republice je možné téma hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je středně náročné z hlediska znalostí příslušných ustanovení občanského zákoníku a souvisejících předpisů. S ohledem a cíle práce se autorka musí vyhnout jen prostému popisu právní úpravy či judikatury, ale skutečně i identifikovat problémová, nejasná, nedostatečná či sporná místa právní úpravy a případně i vyjádřit vlastní stanovisko a názor, jak problémovou právní úpravu změnit či upravit.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do pěti kapitol, k tomu je potřeba přičíst úvod.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen. Autorka rovněž fakticky postupovala od obecného ke zvláštnímu, což je obvyklý a osvědčený postup.

4. Vyjádření k práci

Autorka si vytkla jako cíl „*především analýza právní úpravy problematiky asistované reprodukce jako poskytované zdravotní služby.*“ (str. 6).

Je zjevné, že se autorka seznámila nejen s relevantní českou právní úpravou, ale i s evropskou právní úpravou a i s právní úpravou řady zejména evropských zemí. Autorka současně zjevně zná i věcnou stránku dané problematiky, což je vždy přínosné i v rámci analýzy právní úpravy.

Je možné poukázat na řadu filozofických a právně-teoretických otázek, které autorka v práci položila a na které následně hledala odpověď. Jakkoliv je zřejmé, že na řadu otázek nepanuje shoda, autorka se však snažila zohlednit široké spektrum hledisek a názorů. V práci řádně cituje zdroje. Je nezbytné vyzdvihnout kvalitní poznámkový aparát.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autorka vytčený cíl práce splnila. Poukázala na sporné otázky (právně i filozoficky), vyjádřila vlastní názory a i navrhla vlastní právní úpravu.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka pracovala samostatně. Nemám pochyb o tom, že práce je samostatným autorčiným dílem.
Logická stavba práce	Práce je logicky vystavěna od obecního ke zvláštnímu. Je třeba vyzdvihnout, že autorka ve velké části práce skutečně metodou analýzy a syntézy představuje vlastní stanoviska a poukazuje na právní řešení, která nejsou přijímána zcela jednotně. Toto však nepředstavuje vadu práce – u řady témat je názorová roztržičnost vlastností daného tématu.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka v dostatečné míře pracuje s českými zdroji. Zahraniční zdroje sice zcela neabsentují, ale mohly být zastoupeny v širší míře čistě právní prameny, a to i s ohledem na poměrně mezinárodní význam dané problematiky. Zejména mohla být představena podrobně stávající právní úprava určité země, ať již ze skupiny konzervativnějších zemí (autorka v práci poukazuje např. na Polsko či Rakousku) nebo naopak na právní úpravu velmi liberální (Španělsko), a to s odkazy na právní prameny z dané země.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena dostatečně, když autorka poukázala na relevantní právní úpravu a i judikaturu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velikost textu i grafická úprava je obvyklá.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je z hlediska jazykové a stylistické na dobré úrovni. V práci se téměř nevyskytují pravopisné chyby či překlepy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Připomínky:

Některá (i převzatá tvrzení) autorky jsou přinejmenším sporná:

„Dítě se stalo něčím, pro co se můžeme rozhodnout a na co si lze uplatnit nárok“ (str. 7) – dítě jako člověk je subjektem práva a v žádném případě není možné uplatňovat na dítě „nárok“ (tj. subjektivní právo).

„Nové technologie totiž v některých státech otevírají dveře i biologickému rodičovství homosexuálních párů či svobodných žen, ačkoliv dle přírodních zákonitostí by jim tato příležitost nabídnuta nebyla“ (str. 7).“ – přírodní zákonitosti nijak nevylučují biologické rodičovství svobodné ženy.

„Právo na bezplatnou zdravotní péči je zakotveno v čl. 31 Listiny základních práv a svobod, na kterou mají občané na základě veřejného pojištění na území České republiky právo.“ (str. 16) – čl. 31 bezplatnost váže na podmínky, které dále stanoví zákon. Toto právo nenáleží jen občanům České republiky, ale každému.

Autorka nezarovnala poznámky pod čarou do bloku, což není v souladu s typografickými pravidly.

Otázky k obhajobě:

- Jakým způsobem se lze bránit proti postupu, kdy je počato dítě umělým oplodněním neprovdané ženě, a tato žena po porodu dítěte prohlásí, že dítě počaté umělým oplodněním potratila a narozené dítě po potratu počala s neznámým mužem přirozeným způsobem, ačkoliv tomuto tak není? Nevytváří zde stát možnost, že dítě fakticky nebude mít žádného „právního otce“? Jakou možnost případně má muž, který dál k umělému oplodnění souhlas, aby v této situaci byl určen jako otec dítěte?
- Autorka by se mohla vyjádřit k otázce tzv. „právu na dítě“ (viz str. 7 práce)
- Měl by být v právu České republiky (v návaznosti na nález I.ÚS 3226/16) nebo Evropské unie přijat právní předpis, který by upravoval uznávání zahraničního rodičovství, které sice není v českém právu obecně akceptováno (např. rodičovství dvou osob stejného pohlaví či např. rodičovství více než dvou osob), ale které je „v nejlepším zájmu dítěte“? Otázka je položena v návaznosti na nález sp. zn. I. ÚS 3226/16 ze dne 29. 6. 2017.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 22. 12. 2023

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
oponent